

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 76 (3076)

СУБОТА 19 квітня 2003 року

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

Одеським бізнесменам тінь ні до чого

На Куликовому полі в Одесі відбувся мітинг підприємців. Акція, організована Комітетом захисту спрощеної системи оподаткування, пройшла напередодні розгляду Верховною Радою закону про обов'язкове пенсійне страхування. На думку учасників мітингу, прийняття цього закону знову призведе до «тінізації» економіки України.

До християн західного обряду в Україні

Щиросердно вітаю вас з величним і урочистим святом Воскресіння Господнього!

Великдень з давніх-давен об'єднує і зігріває християнський люд. Він має особливий духовний вимір, бо сповнює людські серця Вірою, Надією і Любов'ю, спонукає до Миру і Злагоди, надихає на творення Добра.

За роки незалежності Українська держава довела своє неухильне прагнення до співпраці з Церквою, всіляко підтримує її зусилля, спрямовані на зміцнення морального здоров'я нації.

У ці святкові дні бажаю всім радості земного буття, щастя, душевних сил та духовного зростання, плідної і творчої праці на благо Держави і Церкви.

Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН.

До ЄС поспішаємо, але не дуже

Лідери ЄС на саміті в Афінах виступили за тісне співробітництво з Україною, Росією, Білоруссю, Молдовою та країнами південного узбережжя Середземного моря. Але водночас зазначили, що про приєднання цих держав до ЄС не йдеться. Президент України Леонід Кучма, який брав участь у конференції ЄС, заявив, що Україна не має наміру форсувати питання свого членства в ЄС. «Головне не терміни, а зміст. Актуальніші для нас вступ до СОТ, а також адаптація внутрішнього законодавства до стандартів ЄС», — наголосив він.

В Афінах відбулися численні двосторонні переговори Леоніда Кучми з лідерами інших країн. Так, під час його зустрічі з Прем'єр-міністром Угорщини сторони домовилися віднайти взаємоприйнятне розв'язання проблем, що можуть постати після запровадження візового режиму. На переговорах з Федеральним канцлером Німеччини Герхардом Шрьодером домовлено, що в травні експерти високого рівня обговорять створення консорціуму з управління газотранспортною системою України. На зустрічі з Генсеком ООН Кофі Аннаном йшлося про перспективи участі України в повоєнній відбудові Іраку.

Окрім того, в Греції в інтерв'ю телерадіокомпанії Бі-бі-сі Леонід Кучма на запитання, чи може Прем'єр-міністр Віктор Янукович стати кандидатом у Президенти відповів: «Може абсолютно». Щоправда додав: такий шанс буде, якщо уряд виконає свою програму дій.

Парламент здолає спалах політичних емоцій

Робоча поїздка Голови Верховної Ради Володимира Литвина на Луганщину стала своєрідним звітом за рік роботи парламенту після виборів. Саме на Донбасі, в Сєверськодонецьку, розпочалася передвиборна боротьба, коли очолюваний В. Литвином блок «За єдину Україну» укладав соціальні угоди з виборцями. І якщо Верховна Рада прийме низку важливих соціальних і економічних законів, то левову частку зобов'язань перед виборцями буде виконано.

(Закінчення на 2-й стор.).

Сьогодні — Всесвітній день довкілля

Нехай ліс буде темний-темний

День довкілля можна відзначати по-різному: вийти на демонстрацію, очолити групу поборників збереження навколишнього середовища, символічно не скористатися авто — заради чистого повітря... А можна цього весняного дня посадити дерево.

Нині лісами вкрито лише 15,6 відсотка території нашої країни. Загальна площа земель лісового фонду становить майже 11 мільйонів гектарів. Найбільші лісові масиви сконцентровано на півночі — в Поліссі та Українських Карпатах. А на Полтавщині весняні мотиви досить оптимістичні, — говорить генеральний директор державного лісогосподарського об'єднання «Полтаваліс» Олександр Яресько:

— Наша земля малолісиста, саме тому ми й розпочали акцію «Ліси для нащадків» і вже у квітні посадимо півтори тисячі гектарів молодих насаджень. А загалом плануємо, щоб за десяток років площу лісів регіону збільшити на 16 тисяч гектарів.

Складність завдання полягає передусім у відсутності фінансування. Інакше кажучи, щороку потрібно самим заробляти щонайменше 1,5 мільйона гривень. Це робиться за рахунок збору врожаю, закладеного 60—100 років тому, тобто вибіркового вирубування лісів. Іншого шляху просто немає. Втім, як запевняють лісники, це цілком європейський шлях. Наша країна за рівнем лісовирубок пасе задніх і це саме той випадок, коли ним можна пишатися. За рік в області приростає 645 тисяч кубічних метрів деревини, заготовляють її лише 37 відсотків від цієї маси. Загалом усі роботи в лісі виконують згідно із законами. Нинішньої весни буде висаджено 12 мільйонів штук сіянців сосни, дуба, ясеня, клена, липи, берези та чагарникових порід — ліщини, бузини, калини. Для дітей і онуків вони стануть справжніми лісами.

Пам'ятаєте початок казки: в темному-темному лісі...

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На знімку: генеральний директор об'єднання «Полтаваліс» Олександр Яресько зі студентами Лубенського лісового технікуму оглядають плантацію молодих насаджень.

У НОМЕР

Хороший сусід кращий за родича

21 квітня розпочнеться офіційний візит делегації Верховної Ради України на чолі з її Головою Володимиром Литвином до Республіки Білорусь. Програмою візиту передбачено зустрічі з Президентом Білорусі Олександром Лукашенком, Головою Ради республіки Національних зборів Олександром Войтовичем, Прем'єр-міністром Геннадієм Новицьким, депутатами Палати представників. Делегація відвідає Олімпійський спортивний комплекс «Раубічі», меморіальний комплекс «Хатинь», де відбудеться покладання вінків. Також буде покладено квіти до пам'ятника Шевченку в Мінську. Після церемонії Голова ВР Володимир Литвин зустрінеться з представниками української діаспори в Білорусі.

Очевидно, головною темою переговорів у Білорусі стане ситуація із зволіканням Мінськом ратифікації україно-білоруського Договору про держкордон. Протягом шести років Мінськ пов'язує ратифікацію з фінансовими зобов'язаннями України. З точки зору міжнародного права (на такій позиції наполягає й Україна) ці питання слід розв'язувати окремо. Ситуація ускладнюється тим, що держави досі не можуть провести демаркацію спільного кордону, і це шкодить налагодженню співробітництва між прикордонними відомствами країн.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Порушено право одного — потерпають усі

Ранкове засідання 18 квітня

Дотримання прав і свобод людини в Україні залишається далеким від міжнародних стандартів. За останні роки до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини звернулося майже 270 тисяч громадян України, іноземців і осіб без громадянства стосовно порушення їхніх прав. Дедалі частіше надходять звернення від журналістів, правоохоронців, суддів та державних службовців. Про це заявила у своїй доповіді Уповноважений ВР з прав людини Ніна Карпачова, представляючи результати комплексного дослідження.

(Закінчення на 2-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ...

Тузи тут не ходять,

бо вони зазвичай їздять. І поняття не мають, що сходи підземного переходу через проспект Перемоги біля станції метро «Шулявська» — в аварійному стані. Вони розвалюються просто під ногами. У години пік, коли табуни оскаженілих громадян штурмують Шулявку, ходити по тих сходах дуже страшно. Вони пливуть під тобою, ніби під час землетрусу. Головне, що всі мчать і всі мовчать: чи то часу не мають скаржитися, чи то такі байдужі до самих себе. Коли, питаєте, ремонтувати перехід, там, мовляв, завжди людно? В Японії, приміром, такі роботи виконують по ночах. А не риють дороги цілими днями, заважаючи пішоходам і водіям. Влада оперативно розправилася з бабусями, які продавали в переході капусту і тим становили конкуренцію офіційно визнаним продавцям. Натомість проблему сходів розв'язати немає кому.

Олена ГОНЧАРУК.

Київ.

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Анна Хромі

(народ. 1940 р.)

Метаморфози (1989 р.)

Олія на кортоні.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

У МОЗ України вважають, що пневмонія, від якої померли двоє людей у Каховці Херсонської області, не є атиповою

Працівникам та активістам Товариства Червоного Хреста України

Щиро вітаю вас із 85-річчям Товариства, діяльність якого ґрунтується на засадах людяності, добра та милосердя.

Гуманна місія Міжнародного Червоного Хреста та Українського національного Товариства, що є його невід'ємною частиною, викликає повагу, розуміння і підтримку всього суспільства.

Протягом останніх років Верховна Рада України приділяла значну увагу створенню правових умов для забезпечення державної підтримки розвитку червонохресного руху. Прийняті нею закони «Про Товариство Червоного Хреста України», «Про символіку Червоного Хреста і Червоного Півмісяця в Україні» та інші законодавчі акти розширюють можливості цієї вкрай необхідної людям громадської організації.

Певен, що ювілей Товариства, який, без перебільшення, є непересічною подією, дасть новий імпульс вашій благородній діяльності в ім'я захисту життя, здоров'я, гідності і прав людини, допомоги тим, хто потребує особливої турботи.

Бажаю вам наснаги і нових здобутків.

Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН.

Парламент здолає спалах політичних емоцій

(Початок на 1-й стор.).

Виступаючи в Луганському державному медичному університеті перед викладачами і студентами, Володимир Литвин наголосив, що головне призначення нинішньої Верховної Ради — врешті-решт, прийняти кілька доленосних законів. Передусім — Податковий кодекс, новий закон про податок на доходи фізичних осіб з тринадцятивідсотковою ставкою, а також про проведення пенсійної реформи. Водночас, зазначив глава парламенту, щоб компенсувати втрати бюджету, треба або розширити базу оподаткування, або відмовитися від деяких пільг, для надання яких потрібен ще один бюджет України. У травні Верховна Рада має розглянути два закони, прийняття яких сприятиме збільшенню на 25 відсотків пенсій та доведенню їх рівня до 60 відсотків від зарплати.

Володимир Литвин висловив переконання, що ВР здолає спалах політичних емоцій і налагодить нормальну конструктивну роботу. Глава парламенту також докладно охарактеризував проблеми утвердження Україною свого місця у світі, зокрема, виконання взятих зобов'язань перед світовою спільнотою, перед Радою Європи, розв'язання питань, які постають у зв'язку з розширенням кордонів Євросоюзу.

Коментуючи політичну реформу, В. Литвин застеріг від повторення помилок, допущених під час розпаду СРСР. Глава парламенту закликав розв'язувати питання політичної реформи синхронно, паралельно з прийняттям економічних законів. Головним здобутком політичної реформи, на погляд В. Литвина, має стати те, що парламент формуватиме весь склад уряду і спільно з ним нестиме відповідальність за стан справ у державі. Водночас він не підтримав ідею створення у країні двопалатного парламенту, бо, зокрема, Україна — унітарна держава і не має традицій двопалатності.

У робочій поїздці Голову Верховної Ради супроводжували народні депутати України, обрані від Луганщини. Глава парламенту також ознайомився з науковим забезпеченням аграрного сектору в Луганському інституті агропромислового виробництва, побував у селищі Металіст Слов'яносербського району, відвідав обласний Будинок дитини в Луганську. Там глава парламенту подарував морозильну камеру для харчових продуктів та іграшки дітям-сиротам.

Під час спільного засідання колегії обласної держадміністрації, президії обласної ради та обласної громадської організації «Регіон» Голову Верховної Ради поінформували про хід виконання соціальних договорів, укладених з населенням області, та наказів виборців, даних під час передвиборної кампанії 2002 року.

Юліана ШЕВЧУК.

Київ—Луганськ.

Феміда над суддями,
чи Заручники міжпартійних розборок

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Вечірнє засідання 17 квітня

Народні депутати розглянули проект постанови про обрання майже 150 суддів безстроково. Від Комітету з питань правової політики доповідав Микола Оніщук. І хоча деякі народні обранці закликали своїх колег не влаштовувати «суд над суддями» і проголосувати за весь список, не всі представники третьої влади отримали парламентське благословіння. Зокрема, член Комітету з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю Григорій Омельченко зазначив, що є матеріали про зловживання службовим становищем деяких суддів і рекомендував Верховній Раді відкласти голосування за їхнє призначення до завершення об'єктивної перевірки скарг.

За основний список кандидатів, до яких не було претензій, проголосував 231 народний обранець, а «сумнівні» кандидатури достатню кількість голосів набрали не всі (опозиція не голосувала через «порушення політичних домовленостей» на ранковому засіданні). Василь Онопенко звинувачував своїх колег, які вчинили «просто розправу» над представниками Феміди, у нетолерантності. Він запропонував вилучити з основного списку суддів, до яких були запитання, з тим, щоб комітет перевірив скарги на них. Водночас Микола Рудьковський (СПУ) та Андрій Шкіль (БЮТ) запропонували припинити нерезультативне голосування за суддів, які, за їхніми словами, стали жертвами політичних розборок, і зробити перерву.

Заручником політичних розборок цього засідання став і проект закону "Про підтримку 18 мов, що перебувають в Україні під загрозою відмирання і потребують державної підтримки», який був спільно розроблений адміністрацією Президента і Комітетом з питань європейської інтеграції. За документ проголосували 211 парламентаріїв.

Порушено право одного — потерпають усі

Ранкове засідання 18 квітня

(Початок на 1-й стор.).

Оперувала вона невтішними цифрами. Порівняно з 1998 роком утричі збільшилася кількість звернень щодо недотримання конституційних прав. Крім того, за словами Уповноваженого, істотно погіршився життєвий рівень, а офіційний рівень безробіття за останні три роки збільшився до 28 відсотків (у деяких областях цей показник сягає 46 відсотків). А нині в Україні, за даними міжнародної організації праці, 2,4 млн. безробітних. Ніна Карпачова наголосила, що 70 відсотків громадян можна зарахувати до категорії бідних, заборгованість із зарплати все ще велика, середня пенсія — 137 гривень. Болючою проблемою, на переконання Омбудсмана, залишається повернення заощаджень (з цього питання до неї надійшло 12 тисяч звернень).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

За інформацією Ніни Карпачової, професія журналіста стала однією з найнебезпечніших: за десять років загинуло 38 працівників ЗМІ. Наголошувалося, що до цього часу ще немає незалежного загальнонаціонального видання та громадського телебачення. Більшість засновників дедалі частіше використовує мас-медіа не як засіб поширення достовірної інформації, а як знаряддя боротьби за корисливі корпоративні інтереси. Так, останнім часом простежується відверта спроба окремих структур, а також мафіозних кланів «під'м'яти, скупити або знищити і незалежні ЗМІ загалом, і окремих журналістів, установивши власну монополію на інформацію».

Моніторинг Уповноваженого ВР з прав людини засвідчує, що практика судових розправ над журналістами і виданнями дедалі загрозливіша: у більшості областей стягнення з редакцій значних сум у формі відшкодування моральних збитків стало своєрідним бізнесом.

Ніна Карпачова наголошувала і на тому, що найбільша заборгованість із зарплати — у вугільній промисловості. Середньомісячна зарплата у вугільній промисловості — на 16-му місці серед галузей народного господарства України і є найнижчою серед працівників ПЕК. Проблемним, на переконання Ніни Карпачової, залишається питання визначення статусу осіб, які брали участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. У країні продовжує залишатися незадовільною медико-демографічна ситуація, яка, за словами Уповноваженого, виявляється в низькій народжуваності й порівняно високій смертності.

Омбудсман стурбована і низьким рівнем виконання судових рішень. Крім того, серед працівників правоохоронних органів ще поширені такі порушення, як незаконні адмінзатримання, проведення обшуку та застосування спеціальних засобів тощо. До того ж, за її словами, продовжують масово надходити звернення громадян про численні факти тортур, застосування катувань правоохоронцями.

На глибоке переконання Уповноваженого, мусимо пам'ятати: щоразу, коли порушуються права іншої людини, це стосується і кожного з нас.

На початку ранкового засідання парламентарі проголосували запити народних депутатів.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Обличчям до малого бізнесу

У КОМІТЕТАХ ВР

Комітет Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва розглянув організаційні питання проведення 14 травня 2003 року парламентських слухань на тему: «Проблемні питання розвитку підприємництва в Україні: регуляторна політика держави та заходи щодо малого та середнього бізнесу». Зокрема, утворено організаційний комітет з підготовки та проведення парламентських слухань на чолі з головою комітету Юрієм Єхануровим.

Попередньо заплановано провести «круглий стіл» та семінар-нараду з проблем розвитку підприємництва в регіонах та шляхи їх вирішення, а на парламентські слухання запросити Президента України, Прем'єр-міністра, членів уряду, керівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів підприємницької діяльності та їх об'єднань, представників громадських організацій, фахівців наукових установ.

ФОТОФАКТ

Визначитися з вибором професії чи знайти цікаву та вигідну роботу могли відвідувачі щорічної весняної спеціалізованої виставки «Освіта і кар'єра-2003», яка відбулася в Києві.

Фото Юрія ІЛЛЄНКА (Укрінформ).

Актуальна тема – конституційна реформа

Лідери фракцій парламенту домовилися підписати меморандум, в якому буде чітко визначено терміни та основні напрями конституційної реформи. Про це повідомив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час зустрічі з Надзвичайним і Повноважним послом Великої Британії в Україні Робертом Брінклі.

Після зустрічі в інтерв'ю журналістам Володимир Литвин зазначив, що меморандум між політичними силами з приводу політичної реформи має бути підписано наступного тижня. За словами глави парламенту, сьогодні лідери всіх фракцій та груп «дали добро» на підписання цього документа. «На мій погляд, слово лідерів фракцій і депутатських груп важить більше, ніж підпис чи десятки печаток», — підкреслив глава парламенту.

Володимир Литвин також висловив сумнів у тому, що була домовленість між більшістю та опозицією про голосування за Програму діяльності уряду та закон про вибори депутатів на пропорційній основі. У відповідь на запитання журналістів стосовно цього моменту він зауважив, що зранку в четвер розмовляв з Прем'єр-міністром Віктором Януковичем, і той нічого не казав про будь-які домовленості.

Голова ВР окремо наголосив, що з'ясовувати причини зриву домовленостей треба поза межами сесійної зали. «Застосуванням жаргонного слова «кинули» ми принижуємо авторитет Верховної Ради. Давайте з'ясовувати це питання не в сесійній залі», — прокоментував Володимир Литвин заяву члена СПУ Юрія Луценка, який повідомив, що влада «кинула» опозицію у домовленості щодо голосування за Програму діяльності Кабінету Міністрів України та законопроект про вибори народних депутатів на пропорційній основі.

Крім того, Володимир Литвин нагадав, що лідери фракцій більшості давно декларували свою позицію щодо голосування за закон про вибори, і ця позиція була вчора широко висвітлена у ЗМІ, «це дає підстави казати про імовірність домовленостей: чи були вони, чи ні».

На прохання "ГУ" Голова Верховної Ради також повідомив журналістів, про що саме йшлося під час бесіди з Робертом Брінклі. За словами Володимира Литвина, обговорювалася програма майбутнього візиту української делегації до Великої Британії, який відбудеться останніми числами квітня. Голова ВР зазначив, що йому буде дуже цікаво подивитися на політичну систему цієї держави, оскільки сьогодні для України є актуальним реформування політичної системи. Він також підкреслив, що в Україні необхідно утворити громадянське суспільство, а досвід у Великої Британії величезний.

Яна СТАДІЛЬНА.

У НОМЕР

Арарат — Карпати. Рука на дружбу

На Закарпатті цими днями перебував Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Вірменія в Україні Грач Сільванян. Він ознайомився з умовами життя вірменської громади, котра налічує майже півтори тисячі осіб. Об'єднані вони в культурно-національне товариство «Арарат».

Візит посла пов'язаний також і з відзначенням 100-річчя від дня народження видатного вірменського композитора Арама Хачатуряна. 17 квітня в Закарпатській обласній філармонії відбувся концерт з нагоди цього ювілею.

На зустрічі з головою облдержадміністрації Іваном Різаком високий гість висловив задоволення ставленням закарпатської влади до вірменської громади. При Ужгородській загальноосвітній школі № 8 працює вірменська недільна школа, де діти вірмен Закарпаття вивчають рідну мову, історію Вірменії, традиції свого народу. Важливу роль відіграють представники громади в закарпатському бізнесі.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

Процес має бути відкритий, чесний, прозорий

Сполучені Штати, як і європейські інституції, завжди уважно ставилися до внутрішньополітичних процесів в Україні, і дуже часто саме ці процеси впливали на двосторонні відносини. Як дивиться Вашингтон на можливу конституційну реформу — на це запитання "ГУ" відповів Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні Карлос ПАСКУАЛЬ:

— Вибір конкретних шляхів реалізації демократичного розвитку країни належить самим українським громадянам, саме вони мають приймати рішення. Ми хочемо, щоб цей процес був відкритий чесний, прозорий — це принцип, якого США дотримувалися й дотримуватимуться завжди. У цьому контексті одним з ключових завдань є надання населенню повної інформації. Адже ухвалені за її результатами рішення стосуватимуться структури управління країною та сформують політичну природу України. Свого часу в США знадобилося 13 років для того, щоб досягти консенсусу і ухвалити Конституцію. І серед найскладніших питань у нас тоді були подібні до тих, які стоять нині перед Україною: наприклад, чи має бути дві палати в парламенті, як вони повинні формуватися, як їх мають вибирати і який розподіл функцій між ними має бути. Зрозуміло, що в різних країнах такі проблеми розв'язують по-різному, і тут можна в різних варіантах мати повноцінно функціонуючу демократію. Але в кінцевому підсумку двома ключовими питаннями будуть: чи справді громадяни, народ України розуміють, що вони роблять, і чи реально політики цієї країни будуть відповідальні, підзвітні своєму народові.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

«Допоможи аграрній реформі»

Під такою назвою розпочалася акція групи депутатів Вінницької обласної ради спільно з регіональним фондом «Подільський центр «Соціальні ініціативи»

АКЦІЇ

Депутати мають намір узяти безпосередню участь у розв'язанні суперечливих питань з розпайовання землі та перерозподілу майна і техніки колишніх сільгосппідприємств. У пригоді їм стане видана видавництвом згаданого фонду книжка «Аграрна реформа в документах».

— Ми вдалися до проведення акції тому, що аграрна реформа, на жаль, вся в «білих плямах», — каже один із її ініціаторів, депутат облради, президент фонду «Подільський центр «Соціальні ініціативи» Леонід Галушко. — Немає жодного села, де не було б конфліктних питань, що стосуються реформування. Недарма це видання популярне насамперед серед голів територіальних громад, керівників новостворених сільгосппідприємств, фермерів. Учасники акції доставлять книжку до кожного села.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

На 50-му році життя в автомобільній катастрофі трагічно загинув відомий автогонщик, майстер спорту, багаторазовий чемпіон України з кільцевих перегонів, директор фірми СП «Моторспорт»

Сергій Олександрович ДРОБОТ.

Колектив автомобільного журналу «Сигнал» висловлює глибоке співчуття рідним і близьким покійного.

Дизельний велет не піде з молотка?

Харківський завод «Серп і молот» з виробництва дизельних двигунів кілька місяців тому оголосили банкрутом. Однак апеляційний господарський суд Харківської області дав новий поворот справі про банкрутство підприємства. Суд, усупереч скарзі фірм—кредиторів, усе-таки дозволив заводу вести господарську діяльність. Тепер багатомільйонний боржник має право розпоряджатися своїми коштами і продукцією. Керівництво заводу вважає, що це реальний шанс для єдиного в Україні виробника дизельних двигунів знову вийти на ринок. Утім, «Серп і молот» лихоманить уже не перший рік. Узимку страйкували робітники — їм завинили вісім мільйонів. Ще раніше зі скандалом змінилося керівництво, і в прокуратурі заявили, що ведуть розслідування податкових махінацій. Від колишньої могутності на підприємстві мало що залишилося: цехи порозкрадали, верстатний парк здали на металобрухт. Завод практично уже не в змозі випускати конкурентоспроможний двигун без великих інвестицій і реконструкції підприємства.

Микола КОСИЙ.

Школярі розмальовують писанки

У Чернівецькому краєзнавчому музеї відкрилася до Великодня виставка писанок. Традиція розпису курячого яйця започаткована ще з язичництва і належить слов'янам. Науковці вважають її первісним селянським, цілком жіночим заняттям, пов'язаним з магією народження нового життя, родючості. Писанкові орнаменти передавалися від покоління до покоління, через що зберегли свої територіальні ознаки...

Учні загальноосвітньої школи № 34, що були присутні на виставці, мали змогу спробувати розписати писанки за восковою технологією, а також прочитати вірші та розповісти легенди про найшановніший Великодній символ — писанку.

Сергій СУЛИМА.

Щоб не пахла липа «баобабом»

Для кого шок реальний, а для кого — «віртуальний»: у Полтаві під корінь випилюють історично знамениту каштанову алею, що тягнеться майже через усю центральну частину міста вулицею Жовтневою — від готелю «Київ» до пам'ятника генералу Зигіну. Оскільки з громадою стосовно такого кардинального рішення ніхто не радився, то й реакцію воно викликає неоднозначну. Втім, більшість усе-таки сприймає дії влади. Подробиці від заступника міського голови Анатолія Локошка:

— Ми вже розпочали реконструкцію кількох зелених зон, які за минулі десятиліття стали своєрідними візитками Полтави. Передусім ідеться про каштанову алею. Її було закладено до 300-річчя династії Романових 1913 року, і стало зрозуміло, що до 400-річного ювілею російської імперської династії, тобто до 2013 року, алея просто не доживе. Вік каштана, як вік людини, — в середньому від 60 до 80 років. Сто — то вже глибока старість.

Можливо, що до рішучих дій владу спонукав і минулорічний трагічний випадок, коли гілкою каштана, що зненацька зламалася, були смертельно травмовані мати і син, які їхали на мотоциклі... Та алея усе-таки залишиться на своєму місці, тільки замість старих дерев буде висаджено трирічні каштани. Крім того, плановано змінити і вигляд алеї, осучаснити її — над цим попрацювали полтавські архітектори. Будуть інші ліхтарі і лавки. З'являться клумби, прикрасять алею малі архітектурні форми, газони, кущі. Алею плановано змінити за три сезони: весну, осінь, весну, а першу посадку дерев завершити вже на початку травня.

Значні роботи з реконструкції буде проведено і на Івановій горі, велике зачищення чекає на Корпусний парк, сквери по вулицях Гоголя і Котляревського. Істотних змін зазнає дендропарк, а вулицю Пушкіна розчистять практично всю — від початку до кінця. Утім, хоч це справа і не одного дня, та в декого вже створюється враження, що Полтава оголюється, втрачаючи титул «зеленої перлини України». Та фахівці стверджують, що це омана. Спилюють дорослі дерева, їх заміняють саджанцями. До того ж масові насадження в місті були здійснені одразу після війни і тепер те покоління дерев масово відмирає. Повсюди покручені стовбури старих дерев (дехто їх називає «баобабами»), гілля яких укрите омелою — рослиною-паразитом, що неодмінно прирікає їх на загибель. З цієї причини було прийнято рішення віддавати перевагу саме тим породам дерев, які найкраще вживаються в міському ландшафті, оптимально підходять до урбанізованого середовища. Це — каштан, липа, верба, береза... Сосна і ялина досить добре приживаються на піщаному грунті, та про їх масову посадку навіть не йдеться... Така в нас культура... За тиждень-другий весна таки візьме своє, і молоді зелені шата над Полтавою забуяють так само розкішно...

Григорій ГРИНЬ.

На знімку: каштанову алею Полтави до травневих свят буде повністю оновлено.

Фото Миколи БЕЗНОСА.

ІНІЦІАТИВИ

Гроші зі шламу

Патент на новий спосіб агломерації руд і концентратів із використанням дрібнодисперсного шламу видано групі працівників металургійного комбінату «Азовсталь» та вчених Приазовського державного технічного університету і Дніпропетровського інституту чорних металів. Застосування нової технології дає можливість збільшити обсяг виробництва агломерату для доменних печей майже на 50 відсотків. Як запевнили в прес-службі комбінату, повноцінне впровадження винаходу у виробництво не за горами. За розрахунками проектувальників, витрати на обладнання і створення спеціальної дільниці повернуться за рік.

Ліна КУЩ.

Роботу зекам

Тюрми і виправні колонії Волині вперше за останні роки зіткнулися з нагальною проблемою безробіття. Через відсутність замовлень на примусовому виробництві задіяно лише 70 відсотків засуджених.

Специфічні заклади краю виготовляють доволі добротний спецодяг, меблі, сувеніри, кінну упряж, постільну білизну, вуличні ліхтарі й навіть садові будиночки. Торік «колоністи» і заручники зони виробили продукції майже на три з половиною мільйони гривень. Лідерство утримує Маневицька виправна колонія. Однак більшість місцевих в'язниць через низьку якість продукції нині обділені замовленнями. А тому половина придатних до праці засуджених нудяться без роботи і не можуть виплатити потерпілим грошові компенсації. Відтак міжвідомча комісія з контролю за виконанням покарань розробила спеціальну програму зі створення нових робочих місць і залучення до цієї справи благодійних фондів та інвесторів.

Роман ЖИЖАРА.

Пошуки мудрого Соломона у двокімнатній квартирі

ШАХРАЙСТВО

...Того дня школярі були на весняних канікулах. Проте з десяток учнів столичної школи №37 зібралися 24 березня разом, щоб захистити свою вчительку Олену Ваганову. Її мали примусово виселити з купленої понад три роки тому квартири.

Двокімнатна квартира № 31 по вулиці Боженка, 111, що в центральній частині Києва, дісталася Сергію Райському в спадок від батьків. Третього грудня 1999 року він ніби передає право власності на свою квартиру громадянці Валентині Атановій. А через півроку Московський районний суд міста Києва визнає ту угоду недійсною. Що ж сталося? Із судової справи випливає, що у Сергія Райського викрали паспорт, вклеїли туди фотографію іншої особи, яка, ставши «лже-Райським», передала право власності на квартиру Валентині Атановій, а та, у свою чергу, й місяця не натішившися надбаним житлом, перепродала її за 56 тисяч гривень учительці Олені Вагановій. Купуючи квартиру, вчителька не могла знати, що Атанова здобула право власності на неї шахрайським шляхом.

Щоправда, звинувачена у шахрайстві та підробці документів Валентина Атанова на судовому засіданні заперечила визнану на стадії попереднього слідства вину. Розповіла, що з Райським вони познайомилися в магазині, де вона працювала продавцем, а він купував горілку. Згодом Райський попросив у борг 10 тисяч гривень — збирався зайнятися комерційною діяльністю. Вона погодилася за умови, що Райський переоформить на неї свою квартиру. Потім Атанова продала житло за 56 тисяч гривень Вагановій. З вирученої суми взяла свої 10 тисяч, а решту повернула Райському. Проте суд цій версії не повірив.

(Закінчення на 5-й стор.).

Доньки Олени Ваганової Марія та Юлія незабаром можуть втратити дах над головою.

АНОМАЛІЇ

Кримський «Нострадамус» знає все про «бісові дні»

Про масштабні пересіви кримських озимих, холодну весну, дати сильних заморозків наприкінці квітня—на початку травня, дощі з позитивним і негативним електричним зарядом, які, випадаючи з великих і менших висот, впливають на ріст або загибель рослин, доктор технічних наук, професор Таврійського агроуніверситету Володимир Сухарєв попередив ще торік. Прогнози йому замовляють не лише друзі, а й поважні організації. Вірять його способу, за яким коливання електромагнітних і гравітаційних космічних хвиль підраховуються з точністю до днів і навіть годин, а також можна передбачати майбутні катастрофи і трагічні події, серед котрих загибель підводного човна «Курськ», американська трагедія 11 вересня, львівське авіагоре, чимало інших негараздів.

За гіпотезою професора — автора сімнадцяти книг і монографій в галузі теорії пружності, прикладної механіки і психології, усі ці події відбуваються у результаті руху своїми орбітами планет Сонячної системи і їхніх супутників. Науковець переконаний, що «нічого нового не відкрив», керується одвічним універсальним космічним законом, який управляє земними катаклізмами. Просто користується древнім небесним ключем до розгадки земних таємниць і лише вдосконалив древню астрологію власною методикою підрахунку прогнозу майбутніх аномалій. Заглибився у теорію Чижевського, що пов`язує земні катаклізми з одинадцятилітнім циклом сонячної активності, у праці швейцарського астронома Вольфа, який передбачив, що плями на Сонці утворюються під дією збурень, спричинених рухом планет, і... пішов далі.

Свою теорію про причини земних катастроф і збирання широкого статистичного матеріалу, який міг би її підтвердити, сімферополець Сухарєв почав розробляти шість років тому, відколи зацікавився загадкою так званих «сатанинських днів» місячного календаря. В астрології так називають сім із 29,5 дня: перший (молодик), четвертий, дев`ятий, п`ятнадцятий, дев`ятнадцятий, двадцять третій і двадцять шостий. На думку астрологів, саме на ці дні припадає найбільша кількість психічних відхилень, нещасних випадків, техногенних аварій і стихійних лих.

Учений пояснює їх збіганням електромагнітних і гравітаційних хвиль, що йдуть від планет і великих супутників. Він дійшов висновку, що фізичні поля, які линуть від космічних тіл, періодично накладаються одне на одне. Так виникає потужний енергетичний сплеск, що впливає на нашу планету — «хвильовий космічний резонанс».

Усе залежить від стійкості системи. Якщо в земній корі протягом багатьох років накопичувалася напруга, резонанс відіграє роль спускового гачка і спричинить землетрус. А космічні збурення у менш жорсткій системі — атмосфері, можуть стати причиною урагану. Сонячна активність впливає на яскраві історичні події, психологію людей, навіть народжуваність геніїв. Щоб підтвердити правильність своїх міркувань, співставив дати більш як тисячі історичних подій і відомих катастроф (від глобальних катаклізмів сивої давнини до останніх техногенних) з періодами енергетичних спалахів і з`ясував, що результати збігаються майже на 80 відсотків.

Володимир Олександрович твердить, що тепер може визначити не лише час, а й місце події. За допомогою резонансів він визначає «планетну лінію»: підраховує, які космічні

об'єкти конкретно впливають на земні аномальні випадки, розташування планет стосовно Землі, враховує її обертання навколо власної осі, а тоді вже може вказати найнебезпечнішу точку, де ймовірна реалізація негативних явищ.

Майже 70 відсотків великих катастроф, вважає Володимир Сухарєв, відбувається під впливом електромагнітних полів Марса, Сатурна і Меркурія, цикли яких і самі планети вважали агресивними ще древні астрологи. Приміром, із днем чорнобильської біди збігся космічний резонанс з домінуванням планети Уран. Початок крупних епідемій збігається з циклами Меркурія, який астрологи вважають відповідальним за здоров`я людей...

Сонячна система з дев`яти планет і семи крупних супутників для науковця — «злагоджений ансамбль із шістнадцяти камертонів», які випромінюють у безмежжя низькочастотні електромагнітні та гравітаційні хвилі. Що більше «камертонів» одночасно потрапило в резонанс, то істотніший його вплив на земні події. Нинішнє їхнє «звучання» значних неприємностей нашому краю у найближчі десятиліття не прогнозує, вважає професор.

Глобальна проблема, на його думку, чекає людство в 2126 році, коли Земля може зіштовхнутися з великою кометою. Наслідки можливі незворотні, аж до зміни земної орбіти. Точну дату зіткнення астероїда з нашою планетою, якщо воно відбудеться, науковець вираховує нині особливо детально. Адже вчені різних країн розходяться в розмірах і траєкторії польоту комети, підрахунки багатьох з них переконують — велетенський астероїд повинен обминути Землю.

Тож думками пошуковець за межами Сонячної системи, у поясі Койпера (згідно з однією із сучасних теорій за орбітою Плутона є область, у котрій сконцентрована велика кількість космічної речовини, з якої час від часу створюються ядра комет), де літають уламки «космічного сміття». З них складається і кільце Сатурна. Є певність, що прогнозований біблейськими пророками Армагеддон сучасне людство зможе відвернути. Вже сьогодні є апарати, здатні розбити моноліт могутнього астероїда чи змінити траєкторію його польоту (про деякі проекти «ГУ» вже писав). А куди дійде розвиток людства за століття до передбачуваної можливої катастрофи Землі, не береться сказати навіть професор Сухарєв.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

«За все моє минуле відповідальна мама»

ОСОБИСТІСТЬ

Є люди-герої, люди-лідери, а Арпад Гьонц — людина-символ. Символ нової Угорщини, символ національний і незаперечний. Вже два роки, як він поступився своїм місцем новому Президентові, відслуживши державі два президентські терміни, але кожен угорець вам скаже, що нині в країні немає людини, яка б мала такий авторитет серед громадян. Коли він передав свої повноваження, угорці проводжали його з гаслами: «Дякуємо, що ви у нас є». Сьогодні Арпад Гьонц знову на пенсії. Чому знову, ви дізнаєтеся з інтерв'ю, яке пан Президент —а саме так продовжують називати його угорці — погодився дати нашій газеті. Зустрілися ми у приміщенні уряду, в резиденції Арпада Гьонца. Довелося постояти в черзі за журналістами місцевого телебачення.

— Схоже, пане Президенте, журналісти не дають вам занудьгувати на пенсії?

— Я вже був пенсіонером, коли став Президентом, — у 68 років. Тож уже чимало часу на пенсії. Займався літературною діяльністю, літературним перекладом, журналістикою. Як кажуть — на вільних хлібах...

— Ваш переклад «Володаря кілець» Толкієна мав великий резонанс. Щось ще плануєте перекладати?

— Я сам не думав, що цей переклад буде такий популярний. Хоча перекладав уже двадцять сьоме видання цього твору, оригінальне, звичайно. Так, протягом тривалого часу в Угорщині ніхто не наважувався за нього братися. Був один літературний перекладач, дуже авторитетний, який взявся за переклад, але, на жаль, дуже рано помер. І після того знову ніхто не наважувався на цю роботу. Бо справді, перекладати такий великий обсяг — це як самогубство. Але я це зробив, як кажуть, за один подих.

Я виїхав у провінцію, в замок у Ваяї. Поселився в південній вежі. І єдиною живою душею, з якою я спілкувався, була мишка. Я усамітнився і цілком присвятив себе цьому творові. І так ним перейнявся, що вже знав, як розгортатимуться події далі. І я не сказав би, що це було дуже важко. Просто багато за обсягом.

І взагалі літературний переклад — це як дуже цікава гра. Перекладач має всі потрібні інструменти, і тільки повинен уміти ними користуватися. А те, що для цього треба вивчити (щоб це було справді професійно), — можна вивчити. До того ж це дуже цікаво. Одного дня я полюю на кита, а іншого — перекладаю якийсь твір про середньовіччя. Це саме та робота, де не нудно. А от щодо того, чи можна заробити на хліб, то досить важко. Зараз я не займаюся літературним перекладом, слава Богу.

— Вас в Україні знають і пам'ятають. І очевидно, завжди пам'ятатимуть за ваш приїзд 1990 року. Тоді його розцінили як дострокове визнання нашої незалежності. Ви мали саме таку мету?

— Так. Саме це було моєю метою. В географічному плані для нас Україна найважливіший східний сусід. Наша земля і частина України свого часу належали австро-угорській монархії. А та атмосфера, яка панувала в Україні, для мене була не чужа. Я її відчував... Я маю зауважити, що це перша моя найважливіша міжнародна поїздка. Підготовці до неї віддавав кожну хвилину. Це був період, коли демонстрація наших дружніх почуттів була надзвичайно важлива і для Угорщини, і для України.

Якщо дозволите, пригадаю такий момент. Мені навіть у сні не снилося, що військові в радянській парадній формі, бо тоді ще був Радянський Союз, вітатимуть мене в почесному караулі. І ця почесна варта справила на мене надзвичайне враження. По-перше, це справді було дуже гарно. По-друге, було відчуття якоїсь нереальності, дива. Мене розмістили в Маріїнському палаці, я вперше в житті мешкав у таких великих апартаментах. Ці апартаменти складалися з семи кімнат. І я припустився однієї помилки. Спробував сам вимкнути світло. В результаті опинився в цілковитій темряві і навпомацки блукав незнайомим палацом. Знадобилося 15 хвилин, щоб нарешті дістатися туди, куди мені було треба. Тепер вже знаю, як треба починати гасити світло.

А ще хочу сказати, що саме в Україні я мав нагоду побачити реальні наслідки війни. Те, що лишилося у спадщину, її рани, її біль. В Україні разом з німецькими були присутні й угорські війська. І це трохи позначилося на подальших взаєминах. Чудово усвідомлюю, що ніде не раді, скажу це слово, окупантам. Але більш ніж переконаний, що поряд із поганими спогадами були і прояви людських стосунків, які теж запам'яталися. Наприклад, у Будапешт, де я мешкав під час другої світової війни, прийшли війська Другого українського фронту. І пам'ятаю, що здебільшого там були люди похилого віку з сивими бородами і 15-літні хлопчаки. Тоді я і зрозумів різницю між армією республіки, яка проживала в окупації, тобто України, і збройними силами, наприклад, російської армії. Кожна людина, з якою зустрічався в Україні, когось втратила на цій війні. І це також частинка спогадів і вражень, які я маю про Україну. І водночас це спогад і про угорську армію, яка там перебувала. За цими спогадами — біль, який тягарем лягає на плечі й одного, й іншого народу. Але я вважаю, що цей біль може забутися, якщо буде людське спілкування. Тільки так можна подолати минуле непорозуміння. Ви згодні зі мною? Це засвідчує і сучасність, адже в нового покоління ці спогади сіріють. Це епізод нашої спільної історії. Таке минуле, але майбутнє за іншим. Я маю зауважити, що про це ще ніде нікому не казав. Ви погоджуєтеся з цими думками?

Фото автора.

Скажу, що та моя поїздка в Україну була набагато важливіша, значиміша, вражаюча для мене навіть після того, як побував у інших країнах. Жодна поїздка не справила на мене такого враження. Це пов'язано ще з тим, що чинник ризику був набагато вищий. Водночас ми всі відчували, що це історичний момент, і відповідальність, як тягар, лягала на наші плечі. Тоді я зрозумів, що саме Угорщина може стати вікном у Європу для України.

— У багатьох інтерв'ю ви дуже тепло відгукуєтеся про Україну. Мені розповіли, що під час переговорів з Президентом Єгипту Хосні Мубараком ви цілих п'ятнадцять хвилин присвятили, щоб виклопотати дозвіл на встановлення в Єгипті пам'ятної дошки Лесі Українки. Чим викликана така симпатія?

— Це дуже важко сформулювати. Але я з першої хвилини відчув, що між нами є щось родинне. Закарпаття я знав, їхав туди не як незнайомець. Хоча там теж були неочікувані моменти. Наприклад, коли відкривали пам'ятник угорському поетові Шандору Петефі, зібралися представники національних меншин, а виступав посол ще Радянського Союзу. То була подія — на перехресті минулого, сучасного й майбутнього. Одразу у трьох вимірах. Ми прилетіли на старому військовому літаку, який називався Гаррі. А ми називали його Гаррі Янош (в Угорщині так кажуть про старого бідного селянина — **Авт.**). І коли я подивився з вікна вниз і побачив, що десятки тисяч людей під церковними знаменами стоять і чекають на мене, то просто стиснулося горло. І я відчув цей одночасний подих минулого і майбутнього. Такого я більше ніколи в житті не відчував. Звичайно, кожне майбутнє в певний час стає сучасністю. Тож наслідки тих емоцій я відчуваю і тепер. І ці незабутні враження мене стимулюють.

Імовірно, і для України в той період принципово важливо було повернути погляд на Захід. Як погляд у майбутнє. І знайти баланс з реальністю, щоб розв'язати питання з Росією в реальному часі.

— Очевидно, ви стежите за подіями, що нині розгортаються в Україні. Зокрема, в нашому парламенті відбулися слухання щодо конституційних змін. Парламентсько-президентська форма правління — модель європейська й вона прекрасно виявила себе на прикладі Угорщини. Ви можете вже коментувати події, що відбуваються в сусідній державі. Як оцінюєте перспективи України як парламентсько-президентської республіки?

— Я сказав би, що з колишніх республік Радянського Союзу найбільші шанси для цього має саме Україна. Вона, по-перше, за площею досить велика, щоб мати власне обличчя. Має власну армію. Великий потенціал у промисловості. Тож може стати міцною європейською державою. Я і надалі дотримуватимуся думки, що Україна належить до тих держав, промисловість яких здатна розвиватися. Вона має найкращий порівняно з іншими пострадянськими країнами потенціал для розвитку туристичної сфери. А географічне розташування України таке, що вона може одночасно дивитися і на Захід, і на Схід. Це її перевага. Україна сама вирішуватиме, яка модель для неї прийнятніша. Досить часто у мене створюється таке враження (може, ви іншої думки, якщо так, то виправте мене), що Україна винятково через внутрішні непорозуміння і чвари не цілком використовує в міжнародній політиці свій потенціал і переваги, які їй надає географічне розташування. Але не сприймайте мої слова як вирок. У жодному разі. Можливо, якби я був глибше обізнаний з вашими історичними подіями в розвитку, то у мене склалася б інша думка. Вважайте, це суб'єктивний погляд. І я думаю, що Угорщина, хоч і маленька держава, але як сусіда України вона багато в чому може допомогти їй в орієнтації на Захід, в її інтеграції. І з іншого боку, це підсилювало б значення і самої Угорщини. Адже Україна є надзвичайно важливою для Європейського союзу. Не тільки з огляду на географічне розташування, а й у культурному значенні. Я вважаю, що Україна, виходячи з того, які проблеми їй доводилося успішно долати, має всі шанси інтегруватися в Європу. Вона це заслужила. І не слід вважати, що нині для неї зачинилися двері чи вікно. Просто мені здається, що Україні доводилося розв'язувати питання, пов'язані з незалежністю, і вона не мала часу виглядати в те вікно.

— В одному зі своїх інтерв'ю ви сказали, що президент не може перейти через одну межу — людське життя. Нині в Іраку триває війна, і Угорщина підтримує позицію США. Якби тепер були президентом, якою була б ваша реакція?

— Я просто не смію наважитися сформулювати свою думку. Можу тільки сказати, що дякую Богові, що мені нині не треба займатися цими питаннями і приймати рішення. Ця війна втрутилася у відносини Європи та США, Сполучених Штатів Америки і мусульманського світу, вплинула на внутрішні взаємини в Європі. Одне слово, на всю ту політичну дійсність, яка нас оточує. Вона, звичайно, торкнулася всіх тих держав, які нині вступають до Європейського союзу. Для нас, як країни, що інтегрується до ЄС, важливо, щоб це не зашкодило нашій інтеграції і розвиткові та зміцненню Європи.

Оскільки нині я не політик-практик, мені важко побачити ті рушійні сили, які спричинили цю війну. Шкала їх надзвичайно широка, починаючи від подій 11 вересня і закінчуючи інтересом до нафтових родовищ. Війна триває, і я можу тільки єдине побажати, щоб військова акція якомога швидше завершилася. А щодо політичних наслідків, то мені важко їх однозначно прогнозувати. Як вона вплине на мусульманський світ, думаю, залежатиме від того, наскільки затягнеться військова акція. Так само невідомо, як реагуватимуть країни Близького Сходу, з огляду на їх нафтові інтереси. А якщо ви спитаєте, чи я радію війні, то можу однозначно сказати — не радію.

— Яке своє досягнення вважаєте найважливішим у житті?

— Важке запитання ви поставили... Моє життя, ті завдання, які я брав на себе як літератор, письменник чи як голова Спілки письменників, або навіть як член опозиційного руху, потребують більше часу, ніж я можу витратити, щоб проаналізувати в мемуарах. Я сказав би так. Події з людиною відбуваються. І коли вона опиняється перед вибором, то прагне прийняти рішення якомога чесніше. Я вважаю: стосовно всього, що я зробив, — моя совість чиста. Та якщо ви або хтось інший скаже, що це можна було зробити і краще, я з цим теж погоджуся. Але людина просто не може перескочити через себе. А якщо мене запитають, кому я завдячую за те, якою людиною став, чого досяг, то я відповім —своїй мамі. Духовний спадок, що від неї отримав, я проніс через усе життя. Адже людина саме від мами отримує запас любові до світу, який і супроводжуватиме її до кінця днів. І саме від кількості тієї любові залежить подальша доля людини. А я від неї багато отримав. Одне слово, за все моє минуле цілком відповідальна моя мама.

Інтерв'ю взяла Наталя ФІЛІПЧУК.

Редакція дякує за допомогу в організації інтерв'ю Посольству і особисто Послу України в Угорщині В.Дурдинцю.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО.

Історична мить 1990 року.

ФОТОФАКТ

Фото Рейтер.

Собаки літають

У Джакарті урочисто відзначили 51-шу річницю створення Спеціального військового корпусу країни. У святкуванні найактивнішу участь взяли собаки, офіційно зараховані на службу у збройні сили Індонезії.

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Наші квіти в Естонії

У столиці Естонії пройшов II дитячо-юнацький фестиваль «Квіти України», в якому взяли участь 13 естонських колективів, а також вокально-хореографічний ансамбль «Перлинка» Ризької української середньої школи. Його блискучою програмою і завершився фестиваль.

Глядачі не скупилися на оплески. Чистий і могутній тенор таллінця Андрія Богача повідав залу, як він «Дивиться на небо, та й думку гадає». Недільна школа товариства «Водограй» з міста Силламяе у дивовижному вбранні ручної роботи виконала колискову, викликавши шквал оплесків і вигуки «Браво!». Так само вітали глядачі й представників земляцтва «Вітчизна» з Пярну з відомими українськими піснями в естрадному аранжуванні. А «Розпрягайте, хлопці, коней!» у виконанні Романа Коха з іскрометними танцями хореографічного ансамблю «Колор» (Таллінн) просто «завела» зал. У фіналі ведуча Оксана Мамутова і президент Асоціації українських організацій Естонії Анатолій Воропай висловили побажання, щоб цей фестиваль став міжнародним.

Посол України в Естонії Микола Макаревич сказав, що його порадувала кількість та якість номерів програми, і що він отримав справжнє задоволення. А до початку концерту він організував прийом дітей із Силламяе, Нарви і Риги.

Після Таллінна рижани поїхали не додому, а до Силламяе, де їх приймали «Водограй» та учні російської школи «Каннука». В естонській школі господарі й гості обговорювали ідею створення класів з вивченням української мови та культури. Ті самі проблеми були в центрі бесіди і з вчителями недільної української школи. Більш як годину тривала зустріч у мерії Силламяе. Її протокольний характер швидко змінився на дружньо діловий. Заступник директора ризької школи Егілс Вілкаушс розповів про історію створення за межами України та роботу першої на території колишнього СРСР української школи.

Володимир СТРОЙ.

Візовий режим перешкоджає культурним обмінам

Саме такого висновку дійшли члени україно-словацької комісії з питань забезпечення прав національних меншин, що діє на урядовому рівні. За словами начальника управління зовнішньоекономічної діяльності Закарпатської облдержадміністрації Володимира Панова, значних збитків зазнала співпраця між закладами освіти. Ускладнився обмін літературою та пресою, навчальними посібниками. Втім, попри згадані труднощі меншини все-таки бережуть свою мову і традиції.

Так, на Закарпатті діють школи зі словацькою мовою навчання, в Ужгородському університеті відкрито кафедру словацької мови та літератури. Між цим навчальним закладом та Кошицьким і Пряшівським університетами підписано угоду про взаємний обмін студентами й підвищення кваліфікації викладачів, повідомляє «Дойче велле».

Одеколонова «бомба»

Курйози, пов'язані з посиленими заходами безпеки у США, водночас і дивують, і ошелешують. Так, у міжнародному аеропорту Філадельфії нещодавно стався випадок: повертаючись додому, студент саудівського коледжу віз із собою флакон одеколону. Коли служба безпеки запитала його, що у пляшці, молодик обприскав вмістом флакона спочатку себе, а потім двох охоронців. Вмить аеропорт було приведено у стан максимальної готовності: на місці події одразу з'явилися агенти ФБР, міські поліцейські та експерти з небезпечних матеріалів з пожежного управління Філадельфії.

Охоронців, що зазнали ароматної «атаки», тут-таки відправили до найближчої лікарні, де їх протягом трьох годин тримали в ізоляторі — аж доки фахівці клініки не дійшли висновку, що «невідома речовина» була... одеколоном. Самого студента допитало ФБР і відпустило без висунення обвинувачень.

Ареал для метелика

КЛУБ ЗНАМЕНИТОСТЕЙ

Мій вередливий диктофон знається на людях. Багато років він навчався цього на відомих особистостях. Раптом почав підставляти мені ніжку, щойно хтось йому не подобався. Прийдеш, бувало, в гості до популярного артиста, а диктофон — «йок»: і не записує, бо герой не сподобався. На гарних людей у мого помічника чуття. Під час зустрічі з народною артисткою України Валентиною Степовою сталося неймовірне. Ми записували розмову в галасливому кафе. В результаті на плівці не залишилося жодних сторонніх звуків. Був тільки голос Валентини. Голос, який знають усі.

На сцені Валентина нагадує набоковського метелика. Ніжне мудре створіння, яке живе у квітах, прикрашає життя, час від часу перетворюється. І перетворює своєю магією світ.

— Валю, ти нині граєш на скрипці?

— Ні. Востаннє це було на вступному іспиті до музучилища.

— А коли грала на скрипочці у музичній школі, бачила себе на сцені?

— Не зі скрипкою. Хоча, справді, з дитинства уявляла себе на сцені. А коли мами не було вдома, любила вдягати її сукню, мешти на підборах, як справжня актриса.

— З'ясувалося, що це ризик — обрати шлях музиканта. Он скільки їх, нереалізованих, у підземних переходах грає-співає...

— Мабуть, чимало залежить від того, хто під якою зіркою народився. Хоча, виходячи з власного прикладу та прикладу інших творчих людей, вважаю: головне — цілеспрямованість. Потрібно загорітися метою. Коли це станеться, досягнеш усього, чого бажаєш.

Нібито все так просто. Навіть стосовно кар'єри, яку справедливо називають блискавичною. Закінчила вокальний факультет Київської консерваторії, клас Євгенії Мірошниченко. У 1988—1993 роках Валентина Степова була солісткою оперної студії при своїй альма-матер. 1993 року дебютувала у «Севільському цирульнику» на сцені Національної опери. Стала солісткою театру. 1995 р. — надання звання «Заслужена артистка України». 1997 р. — здобуття премії імені Г. Сковороди. 1998 р. — перемога в «Золотій фортуні», в номінації «Зірка української опери». 1999 р. — звання «Народна артистка України». Великі сольні концерти на сценах Національної опери, «Концертхаузу» (Відень), Колонного залу імені М. Лисенка, у палаці «Україна». Гастролі у США, Франції, Австрії, Греції, Канаді, країнах Латинської Америки...

— Таланту і цілеспрямованості, певне, замало, щоб знайти свій ключик до успіху. Потрібні духовні авторитети, ті, хто підтримає, скаже: «Уперед!»

— У часи випробувань Бог завжди посилав мені людину, яка мене спрямовувала. Одного разу, коли мені було тринадцять років, я йшла зі своєю учительською сольфеджіо Ніною Павлівною Качуліною берегом Комори. Як тепер пам'ятаю, вона сказала мені: «Валю, подумай серйозно про майбутнє, ти маєш голос і, хто знає, може, станеш видатною співачкою». Я це запам'ятала. А у Хмельницькому музучилищі викладала Анастасія Іванівна Коморник. Я вважаю її другою мамою. Вона стільки має енергії, про всіх турбується. Коли я закінчувала училище, саме вона привезла мене на прослуховування до консерваторії.

— Валю, а чи було в тебе так, що у важливі життєві моменти несподівано відкривалися внутрішні резерви, про які ти не здогадувалася?

— Був 1989 рік. Євгенія Семенівна Мірошниченко запросила до нас у консерваторію редактора з будинку звукозапису. Вона хотіла, щоб він послухав кількох її учениць. Про мене не йшлося. Редактор начебто ніким не захопився і вже збирався йти. Внутрішній голос мені раптом підказав: «Якщо не зараз, втратиш нагоду». Узагалі я дуже сором'язлива людина. І ось — попросила нашого гостя: «Даруйте, але дуже хотіла б, щоб ви мене послухали». Він почав посилатися на брак часу. «Будь ласка!» — благала я. Він здався і прослухав, а потім сказав: «Євгеніє Семенівно, мені ця дівчинка подобається!». То був Віктор Іванович Геращенко. Дякуючи йому зробила свій перший у житті запис. А після того стала лауреатом телерадіопрограми «Нові імена». Зловила момент, так би мовити...

— Не хотілося б затьмарювати нашу розмову. Але це запитання напрошується завжди, коли йдеться про оперних співаків. Коли ти прирікала себе на сценічне життя, чи знала, що оперне королівство таке жорстоке? Як казав філософ: «Треба бути морем, щоб прийняти в себе брудний потік і не зробитися нечистим».

— Ні про що таке не здогадувалася. Була, як сліпе кошеня. Можливо, це мене і врятувало. Що менше людина закомплексована таким знанням, що менше програмує себе на негатив, то краще. А коли ти бачиш тільки мету, тобі нічого не перешкоджає. І ти йдеш до неї.

Колись ще невідому Валентину Степову журналісти запитували: хіба вона не знає, як багато у столиці співачок, і всі мріють стати видатними? А вона справді й не здогадувалася про якусь конкуренцію. Тоді вперше про це подумала і вирішила раз і назавжди: «Мені байдуже, чи тут їх багато, чи одна, чи немає жодної. Я маю своє життя і ним живу». Водночас їй цікаво спостерігати за колегами.

— Часто буваю в оперному. Здається, там у повітрі завжди висить якесь гнітюче напруження. Багато артистів не раз підтверджували, що моє відчуття не помилкове. Як ти від цього боронишся?

— Не знаю, чи я захищена від цього. Просто я незалежна, свободолюбна людина. І не звикла чекати, коли мені хтось накаже, що робити завтра.

— А якщо хтось активно заважає?

— Якщо заважають (є люди, які поставили мені чимало перепон), я ніколи не шкодитиму їм. Усе віддаю на суд Господа Бога.

Щороку Валентина дивує шанувальників новим проектом. Таким, якого ще не було. Нещодавно разом з акомпаніатором Ириною Шестеренко співачка представила компакт-диск «Романси та фортепіанні твори Сергія Рахманінова». На концерті з цієї нагоди царював дух любові — такий, який буває лише на зібраннях знавців. Вічну музику у виконанні Валентини слухав цвіт культурної столиці. Олександр Биструшкін на годину перестав бути столичним начальником і згадав про своє акторське покликання. Він читав вірші і, опустившись на коліно, цілував руку примадонні (на знімку).

— Мені приємно, що ти помітила: жоден із моїх проектів не повторює попередній. Напевно, це риса мого характеру. Мені весь час треба щось змінювати в житті. Тим паче коли це стосується професії. Не уявляю, як це мої шанувальники прийдуть на концерт, а я їм повторю те, що було торік.

— Тим часом естрадні зірки дозволяють собі співати роками одну пісню і вважатися на своєму олімпі кращими...

— Це дещо інша специфіка. Хоча, здавалося б, мені як академічній співачці, складніше, думаю, у мене більше простору. Якщо мене зацікавив якийсь жанр, я спробую себе в ньому. А естрадні, коли вже обрали якийсь стиль, змушені бігати по колу.

— Валю, а чому саме Рахманінов?

— Мене завжди цікавив камерний жанр. А Рахманінов — один з найулюбленіших композиторів. П'ять років тому, до його 125-річчя, зробила програму в Колонному залі. Тоді я для Рахманінова, вважаю, була сирувата. І ось тепер, уже на 130-річний ювілей композитора, записала його твори (це вже п'ятий диск В. Степової. — **Авт.**). Нині зовсім по-іншому сприймаю музику, можу щось сказати як співачка. Душу викласти. Ось і народилася ідея зробити такий подарунок собі і тим, хто любить Рахманінова.

— І Валентину.

— Дякую.

— Знаю, що ти не погоджуєшся на гастролі, так би мовити, невисокого рівня. Чи запрошували тебе на роботу в оперні театри Європи?

— Тоді коли можна було туди поїхати і почати все з нуля, я зупинилася і подумала: «А навіщо? Залишити все, що в мене вже є, мою країну?» Коли постав такий вибір, я багато розмірковувала про те, що для мене моя батьківщина, моя професія, моя сім'я...

— У тебе були проекти на межі класичної і популярної музики...

— Насамперед то було просто цікаво. А ще відчувала, що така хвиля пішла, це актуально.

— Але ж у пресі не раз піддавали критиці Волочкову, Баскова, Ванессу Мей, Емму Шапплін — за такі своєрідні компроміси.

— Коли з'являється щось нове, завжди засуджують. Я все нове сприймаю дуже позитивно. І коли щось робити високопрофесіонально, незалежно від жанру, то це має право на існування. Свого часу і Йоганна Штрауса сварили, і Верді, але сьогодні ця музика — найкраща. До того ж я знала, що це мій найкоротший шлях до широкої публіки. На жаль, у нас у країні не надають належної уваги музичному вихованню. Мало хто знається на класичній музиці. І перш ніж послухати серйозний твір, слухач має полюбити мене як співачку, довіритися мені.

А полюбили Валентину за Церліну з «Дон Жуана» Моцарта, Розіну з «Севільського цирульника» Россіні, Віолетту із «Травіати» Верді, Мюзетту із «Богеми» Пуччіні... Щоправда, в цьому сезоні вона не проспівала в Національній опері жодної партії. Але ходити і просити «Дайте роль!» — це не її. Каже, що втомилася лягати спати і вставати з єдиною думкою: чи візьмуть її у виставу чи ні. Валентина не звикла сидіти й чекати, вона самостійно будує своє творче життя. І сама шукає ареали для метеликів, які співають.

— Це сьогодні твій син брав трубку, з голосом дорослого чоловіка? Я спочатку подумала, що це Ігор (чоловік В. Степової. — Авт.).

— Так. Синові вже 17 з половиною років. У нього нині складний період — він шукає себе.

— Коли востаннє спілкувалася з твоїм чоловіком, ще раз подумала, що тил для співачки — річ важлива.

— Як і для кожного. Ігор — мій друг, чоловік, батько мого сина. До того ж — музичний директор.

— А ти як мама, дружина встигаєш реалізуватися? Приміром, сімейне торжество влаштувати. Накрити стіл — щоб було красиво, смачно...

— Звичайно, для мене родинні свята багато важать. Ось поїду на Великдень до батьків у Полонне (Хмельницька область. — **Авт.**), пектиму пасочки, фарбуватиму яйця. Мама піде до церкви. І вся сім'я чекатиме на великодні ритуали... А тут, у Києві, мені завжди приємно організовувати свята, коли на це є настрій. Я раптом кидаю все і кажу собі: це день моєї родини... А найкращий відпочинок для мене — на природі. Люблю слухати, як співають пташки, спостерігати за хмарами. Містом не гуляю: машини, дим, одразу пече горло, а для співачки це шкідливо.

— До речі, знаєш, чим мене дивуєш найбільше? Ставленням не так до професії, як до життя. Я спілкувалася з багатьма оперними співаками. Не називатиму їх, бо обуряться. Хоча вони чогось значного й досягли, в їхніх розповідях — суцільне ниття, невдоволення, поза геніїв, яких ніхто не розуміє. А ти інша. Світла якась, не ображена на все і всіх, хоча в будь-якій артистичній кар'єрі не буває рівних доріг.

— Певне, такий склад моєї вдачі, розуму. За останні п'ять років моє ставлення до життя докорінно змінилося.

— В очах публіки Валентина Степова — уособлення прекрасного мистецтва, чогось світлого, легкого, ефірного, недосяжного, можна сказати навіть — досконалого...

— Дякую. Але мені важко про себе говорити. Ось що спостерігала не раз. Може бути поряд десять талановитих співачок. У кожної є голос, зовнішність, гарне вбрання, а сягне висоти лише одна. Те, чого комусь бракує, а в неї є, певне, Божа іскра. Якщо світською мовою — це те саме, що чарівність. Те, що російською називається «обаяние». У житті людина, в якої є ця якість, має більше шансів чогось досягти.

— Думаю, у тебе вона є.

— Не хочу хвалитися. Важливішу роль у житті відіграє дещо інше. Коли я закінчила консерваторію, почала шукати Валентину Степову. І знайшла. Тепер я впевнена, що в мене є абсолютно своя манера співу.

Бесіду вела Ольга КЛЕЙМЕНОВА.
Фото Михайла КОЙФМАНА.

P. S. Цього року Валентина святкуватиме 20 років творчої діяльності. Як завжди, готує безліч сюрпризів для своїх слухачів.

ШАХРАЙСТВО

Пошуки мудрого Соломона у двокімнатній квартирі

(Початок на 3-й стор.).

Суд виніс своє рішення: права на квартиру повернуто Сергію Райському, громадянка Валентина Атанова одержала п'ять з половиною років позбавлення волі. А вчителька Олена Ваганова у разі виселення з квартири залишиться біля розбитого корита, бо 56 тисяч гривень, які згідно із судовою ухвалою має повернути визнана шахрайкою Атанова, їй ніколи не бачити. І це всім зрозуміло, як те, що після ночі наступає ранок. У Атанової, яка відбула за гратами трохи більше двох років і торік звільнилася за амністією, на таку суму, як то кажуть, не знайдеться ні кола ні двора. У розмові з автором Атанова категорично заявила: не повертала і повертати не збирається.

Щиро жаль потерпілого Сергія Райського, який, маючи в кишені права на успадковану від батьків квартиру, змушений четвертий рік поневірятися на вулиці. Можливо, його повернення до житла стане хоча б частковою компенсацією величезної моральної травми.

Але не можна не поспівчувати й трагедії Олени Ваганової. Через агентство «Благовіст» — солідну офіційну структуру на ринку нерухомості — вчителька продала свою однокімнатну квартиру і через це саме офіційне агентство купила двокімнатну, бо у сім'ї підростають дві доньки. Хто міг збагнути, що агентство «Благовіст» оформить продаж краденої нерухомості? Таке й у кошмарному сні не присниться. Однак наяву це сталося. Сьогодні Олена Ваганова тримається за злополучну квартиру, як за останню соломинку. Адже абсолютно зрозуміло — після виселення доля потерпілої нікого не цікавитиме. Так, перебування її сім'ї в помешканні, що належить Сергію Райському, обмежує його законні права. Але ж вона таки купила цю квартиру на законних підставах, а угоду купівлі-продажу було визнано недійсною через шахрайство, яке мало місце раніше і до якого Ваганова жодного стосунку не має.

Скажете, типова для нашого часу афера. Можливо, але повернімося до суду. Компенсувати вчительці гроші має Атанова. А де ж «лже-Райський», який викрав паспорт і вклеїв свою фотокартку? Не виключено, на подібних аферах він уже став мільйонером і йому відстебнути вчительці якихось десять тисяч доларів, щоб зам'яти справу, вибачте, раз плюнути. Не виключено, бо і в процесі слідства, і під час суду «лже-Райський» проходить як «невстановлена особа», а Атанова і перед слідчими, і на суді про свого спільника мовчала, наче партизанка. Тоді, можливо, суд виніс ухвалу виділити справу «лже-Райського» окремо? Зовсім ні. Неустановлений «лже-Райський» гуляє на волі, попиває горілочку, і ніхто його не шукає. Фактично нерозкрита справа «лже-Райського» вважається розкритою.

Так само гостро постає питання, чому в судовій справі жодним словом не сказано про діяння інших відповідальних осіб: нотаріуса, який не розпізнав підробленого паспорта, службовців агентства нерухомості «Благовіст», які оформили продаж краденого житла. Хіба за ними немає вини? Створюється враження, що на безвихідь справи учительки, матері двох неповнолітніх дітей заплющили очі у районному суді, Київському апеляційному та Верховному судах, куди Олена Ваганова зверталася з проханням не виселяти її з квартири, яку вона купила на законних підставах, поки не повернуть її грошей.

Старший державний виконавець Валерій Власенко вдруге відкладає примусове виселення.

Тепер ще раз повернімося у той березневий день. Ваганова у лікарні. Старший державний виконавець Валерій Власенко запропонував учителям і учням, які прийшли захищати педагога, відійти від квартири. Ті зробити це відмовилися. Тоді Власенко відклав виселення на десять днів, а на вчителів Бориса Сколяра, Тетяну Гончаренко, Олену Шамрай, які стали на захист колеги, пообіцяв накласти штрафи в розмірі 34 гривень. На тому й розійшлися. Щоправда, вчительські гаманці таки не постраждали.

...Восьмого квітня судові виконавці знову повернулися до дверей квартири, в якій мешкає Олена Ваганова. Цього разу учні підтримати свою вчительку не прийшли — були на заняттях у школі. Зате був присутній дільничний міліціонер. Тож старший державний виконавець Валерій Власенко дав команду висвердлити серцевину дверного замка. Це було щось! З одного боку, завивав дриль, з другого — плакали доньки Ваганової, які перебували у квартирі. Раптом з дверних щілин повалив дим — діти почали палити газети. Судовиконавець не витримав і вдруге відклав виселення на десять днів.

Свій вчинок він аргументував так: «Краще я понесу покарання за невиконання рішення суду, ніж допущу, щоб діти повистрибували з вікон».

Наостанок Валерій Власенко пообіцяв, що 22 квітня виселення відбудеться точно — безпеку дітей гарантуватимуть пожежні.

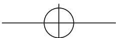
Втрата житла для Олени Ваганової є трагедією, виправити яку — з огляду на мізерну вчительську зарплату — просто неможливо. Її права поновлені судом суто теоретично, і не більше. Але не меншою трагедією є й четвертий рік бомжування Сергія Райського.

То чи знайдеться у столиці людина, котра, як той мудрий біблійний Соломон, покаже вихід з цього глухого кута?

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.
Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Дільничний інспектор міліції Валентин Єрмола з Сергієм Райським, який четвертий рік змушений бомжувати.

Cyan Magenta Yellow Black

ОБ'ЄКТИВ

11 квітня. Вшановано пам'ять відомого актора і режисера — Маестро Леоніда Бикова.

12 квітня. Одеса. Робоча поїздка Голови Верховної Ради Володимира Литвина в Одеську область.

14 квітня. Київ. Студенти Київської консерваторії виконують реквієм за жертвами війни в Іраку біля посольства США в Україні.

15 квітня. Київ. Президент України Леонід Кучма виступив у парламенті із щорічним Посланням до Верховної Ради.

16 квітня. У столиці України у стінах ВР відбулося 20-те засідання Комітету з культури, освіти та соціальних питань ПАЧЕС, в якому взяв участь Голова ВР Володимир Литвин.

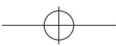

15 квітня. Київ. У центрі міста будівельники розкопали вісім мінометних мін часів Великої Вітчизняної. Далі за роботу взялися піротехніки...

17 квітня. У парламенті — день голосування. Депутати підтримали Програму дій уряду.

Сім днів із життя країни очима фоторепортерів Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА, Богдана МАСЛЯНИКА, УНІАН, агентства «Прес-КІТ»

Мікросоціум: замітки на полях

Аристократка віника й лопати

Начальник нашого ЖЕКу удостоїв мене високої честі, запропонував роботу. Якось я делікатно спитала його, чому не видно двірнички Олі, чому вона не прибирає? Він відтяв: «А ви підете прибирати? Пишіть заяву!»

Ну про що говорити з «бонапартами» комунальних служб? Зате з Юлією Миколаївною говорити завжди приємно. Гадаю, цю жінку послав до нашого двору добрий ангел, а не начальник ЖЕКу. Де ви бачили двірничку, котра б із власної охоти працювала за себе й напарників навіть у вихідні? В ніч на суботу випав сніг, і вона розчищала доріжки, «свої» й «чужі», бо як люди вийдуть з дому? Ніхто її не просить про додаткові трудові вахти, сама рветься до роботи, тягне відра з піском і посипає доріжки. А зросту маленького і хвалиться, що має 60 літ безперервного трудового стажу. Нині їй під 80. Працює не через нужду. Живе з донькою й онуком, ті дбають про неї. Мабуть, у Юлії Миколаївни таке хобі: любить прибирати, щось комусь дарувати.

Виходжу вранці у двір, а вона здалеку: «Доброго здоров'я!» Юлія Миколаївна (хто б назвав її бабою Юлею?) завжди усміхнена, розпашіла, розмахує сніговою лопатою, наче граючись. Перекинуся з нею словом — де й береться добрий настрій!

А життя у неї не завжди добрим було. «Я почала жити полюдськи, коли чоловік помер. Пив дуже, бив мене...» По війні її прислали сюди з російської глибинки для розбудови радвлади.

— Послали в село агітувати за колгоспи. Там мене добрі люди заховали на горищі, — розповідає Юлія Миколаївна. — Радили: «Тікай звідси, бо життям заплатиш». Нібито тут росіян не люблять, а я ніколи не відчувала. Правда, Оля мене чомусь незлюбила. «Нащо вам працювати на пенсії?» — каже. А сама хитра, на трьох ставках працює. Я восени і свої, і її мішки з листям вивозила з двору. Зупинила сміттєвозку, попросила хлопців, щоб забрали листя, дала їм за це десятку. Сміються: «Звідки ви така взялися?» Начальник потім повернув мені гроші. А я така рада: вчора зарплату дали за минулий місяць. Тепер заплачу за воду, світло. (До слова, один відомий львівський підприємець якось заборгував за газ кілька тисяч гривень, і нічого! — **Авт.**)

Вдома, після роботи, Юлія Миколаївна в'яже шкарпетки, рукавички, безрукавки. Ні, не продає, а роздає їх. Багата! Якось покликала мене і вручила п'ять пар чудових вовняних шкарпеток різних кольорів. Просто так. Як вони мені стали в пригоді холодної зими! А вона не хотіла брати гроші за подарунок, ледь вдалося запхати до її кишені десятку. Мовляв, це не плата, а дуже скромний презент до прийдешніх свят. Почистивши гардероб від зайвини, виношу у двір кілька пар добротного шкіряного взуття. Може, знадобиться щось двірничці? Де там! «Я ще ніколи не носила нічого чужого!» — гордо каже аристократка віника й лопати. Мені ніяково. Прошу у Юлії Миколаївни лопату, кидаю кілька разів сніг, і вже бракує повітря. А вона тим часом розповідає мені «відомчий» секрет.

— Послухайте, що діється! Я відкидала сніг від стін, а начальник каже, що треба — попід стіни, щоб люди там не ходили, коли бурульки падатимуть з дахів. Але ж тоді вода потече у ваші підвали!

Отак поговоримо із Юлією Миколаївною про криводзеркалля комунгоспу і всього нашого життя, й мені стає зрозуміло, про що маю писати. Зрештою у журналістів із комунальниками багато спільного.

Ми — також «асенізатори»...

Фото автора.

Пам'ять

Козак пішов. Залишив кодекс...

У кожного свій спосіб читати газети. Той починає з першої сторінки, той з останньої. А я передусім шукаю оголошення в траурних рамках. Буває, бачу знайомі прізвища тих, про кого колись писала. А то все одно, що пішла у кращі світи часточка моєї душі.

Іноді, в хвилини меланхолії, здається, що побачу там власне прізвище і розсміюся із заневненість, що «пам'ять про НЕЇ залишиться в наших серцях навіки». А може, думаю, варто заздалегідь написати прохання: не треба про вічність, запросіть мого улюбленого музиканта і нехай він грає «Пори року» Вівальді. Власне, одного разу й прочитала — майже про себе. Помер герой моїх публікацій, про котрого писала завжди з радістю.

Кандидат філософських наук Буйвол Борис Опанасович відійшов ТУДИ саме на Покрову. Він завжди пишався своїм козацьким корінням і тим, що його пращури були схильні до витівок. Якось задля жарту вони розмалювали коня! Мене не полишає думка, що Борис Опанасович, не старий ще і дужий чоловік, просто... утнув черговий жарт.

Наприкінці 2001 року він був героєм газетного нарису «Зимові фрески про інтимне, або Двоє, котрі зустрінуть Новий рік нарізно». Днями перечитала. «У його сірих очах — незмінні іскри доброго гумору, незатьмареного навіть символічною пенсією, котрої філософу Діогену не вистачило б і на пристойну бочку». А чоловіча філософія нашого «Діогена» нехитра:

— Життя — одне! Отож дурниці треба робити негайно, вони прикрашають біографію. Але при цьому не робити підлості. Бо життя коротке і не встигнеш покаятися».

Не знаю, чи встиг Борис Буйвол зробити усі заплановані «дурниці». Та як ректор Вищої школи громадського лідерства, він передав мені свого часу «Молодіжний кодекс національної гідності». Його розробили слухачі школи — юнаки і дівчата різних політичних і партійних орієнтацій. Ректор пишався цим творінням вихованців, а мене попросив принагідно оприлюднити його, пошукати доброчинця, який видрукував би кодекс окремою книжечкою. Пошуки такого добродія затяглися, будні засмоктали і...

Тепер-от каюсь і пропоную читачам витяги з кодексу:

«Де б ти не жив в Україні: на Сході чи Заході, Півдні чи Півночі, пам'ятай, що живеш у спільному домі, рідному для кожного українця. Не заводь і не підтримуй розбрату в цьому домі».

«Не чекай дарунків від долі, а реалізуй себе та свої задуми. Шануй досягнення й багатство інших, намагайся в чесній боротьбі перевершити їх».

«Рідна мова — це твій генетичний зв'язок з минулим, це душа українського народу. Як чиста вода з джерела, так і мова має бути в твоїх устах чистою, не замуленою словесним брудом та жаргоном вулиці».

«Пізнавай себе через світ, вчись — знання дають справжню волю. Культурно розвиваючи себе, ти сприяєш розвитку України та створюєш її позитивний імідж»...

Кожна із цих та інших сентенцій подана в розвитку. Кодекс, гадаю, став би нам у пригоді. Може, знайдеться САМЕ ТОЙ, хто видрукував би його і роздав небайдужим? Бо іншої «вічної пам'яті» не буває...

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «ГУ»
у Львівській області.

На знімку: Двірник Юлія Мєшкова — аристократка віника й лопати.

Адреса для листування: м. Львів, вул. Стрийська, 76 «В», кв.13, тел (0322) 35-51-20.

Закінчення. Початок у № 75.

Поетичний сад Миколи Луківа

Один з найпопулярніших сучасних українських поетів, лауреат багатьох міжнародних та всеукраїнських премій, заслужений діяч мистецтв України та Російської Федерації, кавалер орденів «За заслуги» II і III ступенів Микола Володимирович Луків відзначає 30-ліття своєї творчої діяльності. Перша книжка поета вийшла 1973 року. Нині Микола Луків автор майже трьох десятків книжок, виданих у нашій країні та далеко за її межами.

«У багатій поліфонії сучасної української поезії, — відзначає поет-академік Борис Олійник, — голос цього митця звучить по-особливому зворушливо, чисто й виразно. Гостре відчуття часу, вміння доступно й художньо переконливо говорити про найголовніше, найсокровенніше, свідома орієнтація на випробувану й перевірену віками народу етику й мораль, конкретна життєва основа та пісенний лад багатьох його творів подарували поетові заслужене визнання і завоювали гідне місце під читацьким сонцем. Кращі поезії Миколи Луківа стали хрестоматійними. Пісні, створені на його слова, — а їх понад дві сотні! — лунають не тільки по всій Україні, їх можна почути скрізь, де живуть наші земляки: від країн слов'янського світу до Канади, США та Австралії.

Публікуючи поезії Миколи Луківа на сторінках «Голосу України», щиро вітаємо поета з поважною подією в його творчому житті, зичимо нових успіхів та високого натхнення на всі добрі справи і запрошуємо шанувальників його творчості на великий ювілейний вечір-бенефіс, який відбудеться 10 травня в Києві, у Національному палаці «Україна».

* * *

Іванові Чижу

Переворoти, потрясіння,
Важкі часи, гіркі роки.
Руйнація і запустіння,
Нові пани і жебраки.
Податки, банки, дивіденди,
Повії, блазні, шахраї,
Маріонетки-президенти,
Раби, підніжки, холуї,
Перевертні, кати, сексоти,
Хижацькі ордища заброд —
О, скільки різної мерзоти
На мій зneдолений народ!
А наша ж нація козача,
В нас думи й помисли незлі.
І вдача наша — не ледача,
І ми — на батьківській
землі.
Попереду нами і за нами
Огром труда і боротьби.
Коли ж ми станем хазяями
Свого краю і судьби?
За поколінням покоління
Йде й відходить у віки...
Переворoти, потрясіння,
Важкі часи, гіркі роки.

* * *

Коли на зиму птиці
відлітають,
Чому вони щороку
повертають,
Здолавши даль і натомивши
крила,
На землю ту, яка їх
породила?
Коли з Вкраїну люди
покидають,
Хіба вони не відають,
не знають,
Що за морями відшукати
щастя,
Лишивши рідну вотчину,
не вдасться?
Що їх жене незнаними
шляхами
На торжища вселенські
жебраками,
Кому й коли за те
відповідати,
Що навіть повернутись
умирати
Додому із чужої сторони
Не можуть разом
з птицями вони?

* * *

Павук снує невтомно сіті,
Бджола нектар з квіток
збирає.
Усяк свою роботу має,
Своє покликання у світі.
І треба всім запам'ятати,
Хто світ на розсуд свій
міняє:
Павук нектару не надбає,
Бджола не буде сіті ткати.

КУРІНЬ

Як і обіцяв «Курінь», під його стріхою вивішуватимуть малюнки—призери третьої міжнародної виставки-конкурсу карикатур «Карлюка-2003» (Полтава). Сьогодні це карикатура Марини ТУРОВСЬКОЇ, якій було присуджено першу премію за вільною темою…

Мал. Марини ТУРОВСЬКОЇ.

Бджола і Муха

И рады Пауки лишь будут вам и там.
І. Крилов, 1817 р.

— Чи жебрати у рідному саду,
Чи йти у найми за пристойні гроші…
Судіть чи ні, хороша-нехороша,
А я-таки, подумавши, піду. —
Так мудрувала стомлена Бджола
В саду, де не було ні цвіту, ні привіту,
Де вулики вже доживали віку,
Не вірячи у силу молоду.
— Ха-ха! Оце такий патріотизм? —
Дзижчала Муха золота і пишна,
Що тільки з лялечки на світ пребілий вийшла
Й до купи гною правила ходу. —
Чи ба! Тобі нектар, тобі меди!
А ти зі мною, любонько, ходи
На смітники, на ситі купи гною,
І дружно заживемо ми з тобою.
І присоромлена Бджола
На купу гною коло Мухи сіла.
Та хоч яка в патріотизмі сила,
З гноївки меду так і не дала.
Знесилена Бджола — на смітнику.
Раює Муха в безладі розрухи.
Як вимруть Бджоли — розплодяться Мухи.
Ми маєм перспективу отаку.
Тут, звісно, добриво. Та от біда:
До нього треба іншого труда.

Ез. Оп & «К… Байка»

Прошу врахувати

Нині кожен свідомий громадянин доходить висновку, що настав час щось святкувати. Кожен день. І хоч офіційно зареєстрованих професій у нас приблизно утричі більше, ніж днів у високосному році, я про всяк випадок пропоную ще низку професійних свят, які може обминути увага законодавців.

Отож, прошу врахувати:
День органічного і неорганічного хіміка.
День бронетанкових дверей.
День надходження пенсії.
День нічного сторожа.
День народження буржуя-2.
День нецензурної поезії.
День повного місяця.
День Рудого Панька (пасічника).
День чесного політика.
День нечесного політика.
День купальської ночі.
День Яшки (артилериста).
День попереднього ув'язнення.
День від'їзду — день приїзду (бухгалтера).
День нерідної мови.
День від'єднання електрики.

Олексій КАРАТЄЄВ.

ДОШКА ПОШАНИ «КУРЕНЯ»

А МОЗ попереджало…

Леонід Кравчук, народний депутат (СДПУ(о):
— У нового Президента, якщо ми не змінимо системи влади, почнуть рости роги…
Від чергового:
Уявімо собі 1994 рік. Вибори. Тодішній Президент каже нинішньому: «Не ходи на моє місце! Ба, які тут роги виростають?!»

Як гарно сказано! А головне — вчасно!

На п'ять копійок?..

Віктор Янукович, Прем'єр-міністр України:
— …У нас є ще трішки совісті…
Від чергового:
Ви даремно в цьому зізналися, Вікторе Федоровичу. Самі ж знаєте: у кого щось є — обов'язково поцуплять!..

Руки чешуться…

Віктор Ющенко, лідер парламентської фракції «Наша Україна»:
— Чому в Україні, аби щось реформувати, обов'язково треба калічити Конституцію?!
Від чергового:
Вікторе Андрійовичу, невже не зрозуміло? Коли каліки все вже кругом покалічать, тоді вони беруться за Конституцію…

Послання про посилання…

Лідер фракції КПУ Петро Симоненко:
— Коли проаналізувати виступ Президента, у мене склалося враження, що в Посланні до парламенту народ України з усіма його проблемами послали дуже-дуже далеко.
Від чергового:
Петре Миколайовичу, та в нас народ завжди посилали — і при комуністах, і тепер… Тільки при комуністах — «далеко-далеко вперед», а тепер — «далеко-далеко назад».

Мал. Михайла САЧКА, Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

«Гоп–стоп–ностальгія»

Кор.: Не є таємницею, що чимало наших поважних бізнесменів у своєму минулому житті були… ну, висловімося так, не найзаконослухнянішими громадянами. Однак бажання пригадати свою, так би мовити, бідну, але сповнену гострих відчуттів молодість час від часу охоплює цих людей… І от спеціально для того, щоб допомогти їм у цьому, було створено в Одесі фірму, яка так і називається «Гоп-стоп-ностальгія».

Офіс. Господар і відвідувач — респектабельний бізнесмен.

Господар: О, я бачу, великий бізнес завітав! Торгівля нафтопродуктами. Що, ностальгія замучила?

Бізнесмен: Так, є трохи… Хотілося б, знаєте, молодість згадати…

Господар: Ну що ж, будь ласка. Це саме наш профіль. Ви, перепрошую, з чого починали?

Бізнесмен: Ну-у…

Господар: Не кажіть, не кажіть! Давайте я сам вгадаю… (Оглядає його). Що, в трамваях по кишенях нишпорили?

Бізнесмен (вражений): Так… А як ви здогадалися, що я кишеньковий злодій?

Господар: Але ж я бачу, що ви не кватирковий!

Бізнесмен: Так, око у вас набите!

Господар: Ну що, складатимемо кошторис… Отже, оренда трамвая. Триста п'ятдесят доларів… Вам переповнений трамвай потрібен?

Бізнесмен: Ну, як годиться…

Господар: Отож, десь сто осіб має бути. Масовка ще майже на тисячу зелених потягне… Тепер головне: кого «чистити» будемо — робітника, інтелігента?

Бізнесмен: Та ні… Хотілося б… це… цю… Знаєте, якось незручно казати…

Господар: А, розумію — бабцю?

Бізнесмен: Так.

Господар: Та що ви соромитеся? Тут до нас недавно мільярдер приходив, банкір. Так йому обов'язково в якомусь саме радянському гастрономі портвейн поцупити треба було! Ви уявляєте, як ми з ним намучилися?! І гастроном зводили, і завод з виробництва цього самого портвейну за 72 копійки відбудовували!.. А тому… Гаразд, скільки у нас бабуся коштує? (Дивиться у прейскурант). Ага, сто п'ятдесят баксів.

Бізнесмен: Чи не забагато?

Господар: Що ви! Адже в нас бабусею народна артистка працює! Отже, з вас півтори тисячі. (Бізнесмен платить). А тепер запам'ятовуйте: завтра о другій дня, третій трамвай, передостання зупинка…

Зміна кадру. Під'їжджає «Мерседес». З нього виходить бізнесмен у темних окулярах. Відчинені двері переповненого трамвая. Бізнесмен протискується на підніжку. Поряд бабуся. Він, блаженно посміхаючися, засовує до її кишені — всю в перснях — руку і дістає звідти кілька гривень.

Бабуся (хапає його за руку): Пограбували! Міліція! Пограбували!!!

Бізнесмен (шепоче їй): Молодець, бабцю! Нумо голосніше кричи… Ото клас! Ну, розслабився! Просто як у молодості!

Бабуся (б'є його по голові сумкою): Я тобі дам «молодець, бабцю»!

Бізнесмен: Ну, актриса! Справді народна!.. (Ще раз одержує сумкою по голові).

Свисток. З'являється міліціонер.

Міліціонер: Ану стій!

Бізнесмен: А, міліція?! Що, теж театр? Ну клас!..

Міліціонер (заламуючи йому руки): Зараз я тобі покажу театр!

Бізнесмен: Е-е! Легше! Ми так не домовлялися!

Міліціонер: Ти у мене зараз договоришся! (Заламує руку ще сильніше).

Бізнесмен (заскигливши від болю): Ой!!! Зачекайте! Панове! Що відбувається?! Я ж за все заплатив! Ось квитанція!.. Третій трамвай!

Бабуся: От злодії! Звикли в «Мерседесах» їздити!.. (Глузливо). Третій трамвай, третій трамвай!.. Та тут окрім п'ятого зроду-віку нічого не ходило!..

Публікацію підготував Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Парламентська новина

Фракція «Об'єднані мільйонери» поповнилася ще одним депутатом. Новоспечений член фракції заявив: «Я поки що не мільйонер, але в цій фракції сподіваюся швидко ним стати».

Мафія безсмертна

У зв'язку з тим, що ситуація в країні почала виходити з-під контролю, у багатьох містах Бананового Маразмадору довелося запровадити пряме правління пахана.

Кінець близько

У Банановому Маразмадорі боротьба з корупцією вступила у завершальний етап, а саме — цілковитої капітуляції перед корупціонерами.

Факт

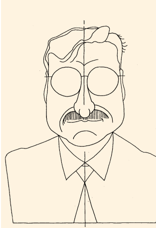
Після того, як у Банановому Маразмадорі скасували смертну кару, керівництво цієї республіки почало любити свій народ з особливою жорстокістю.

Факт без коментаря

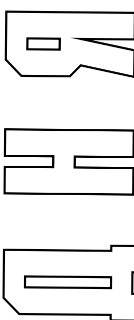
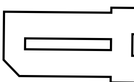
У Банановому Маразмадорі, на відміну від багатьох інших республік, лише одна біда — надзвичайно розумне керівництво.

Олександр ПЕРЛЮК.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1563 р. У Москві І. Федоров та П. Мстиславець почали друкувати «Апостол», першу друковану книгу в Росії. 1574-го І. Федоров видав «Апостол» у Львові.

■ 1831 р. Помер Євграф Філомафітський, вчений і письменник, один із зачинателів української журналістики.

■ 1898 р. Народився кобзар Єгор Мовчан.

■ 1930 р. У Харкові закінчився судовий процес над членами вигаданої Спілки визволення України.

■ 1943 р. Спалахнуло збройне повстання в'язнів Варшавського гетто проти гітлерівців.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ

на 21—27 квітня 2003 року

Використайте цей тиждень, активно втілюючи в життя свої плани та ідеї. У вас з'явиться можливість завдяки несподіваним і оригінальним діям досягти успіху. Але не розслаблюйтеся, інакше постануть проблеми.

ОВЕН. Цього тижня можете вирішити свої фінансові проблеми. Одним із джерел вашого матеріального зростання може стати діяльність, яку ви не афішуєте. Другим — допомога батьків. Третім — заохочення начальства.

ТЕЛЕЦЬ. Усі ваші ініціативи та почини матимуть успіх. Особливої впевненості можуть додати ретельно проаналізована і підібрана інформація, а також підтримка іноземних партнерів чи співзасновників. На вихідні заплануйте початок тривалої подорожі або розважальну прогулянку з друзями.

БЛИЗНЯТА. Будете задоволені своєю діяльністю, прихованою від очей людей. Навіть, якщо це була робота над собою, ви відчуєте її позитивний результат. Це може бути висока оцінка начальства і матеріальне заохочення. Ваше таємне хоббі може стати ще одним видом отримання прибутку.

РАК. Вам необхідно цього тижня чимало уваги і сил приділити друзям, покровителям, особливо тим, кого цінуєте. Можете розпочати налаштування або зміцнення стосунків з іноземцями чи людьми, які проживають далеко.

ЛЕВ. Ви будете здатні у цей період змінити обставини, пов'язані з вашим бізнесом, на свою користь. Головне — не перестарайтеся з інтригами та алкоголем. Можете вкласти частину грошей у свій бізнес або в його розширення, але не треба це афішувати.

ДІВА. Для вас найважливішим у цей період може стати поїздка за кордон і контакти з людьми здалеку. Докладіть максимум зусиль, щоб ці стосунки стали дружніми або хоча б мали перспективу для спілкування. Вихідні присвятіть своєму хоббі.

ТЕРЕЗИ. Якщо чекаєте зручного часу, щоб узяти гроші в кредит або оформити позику, то цей тиждень буде вдалий для розв'язання таких питань. Можете вкласти кошти в розширення власного бізнесу чи використати їх для поліпшення свого соціального статусу.

СКОРПІОН. Якщо працюєте з партнером або в команді, то на вас чекає успіх. Можете його закріпити інтенсивним колективним навчанням, необхідними навичками, водночас імпровізуйте й експериментуйте. Контакти і поїздки у цей період вигідні і можуть принести чимало корисних зв'язків і знайомств.

СТРІЛЕЦЬ. Вам треба зайнятися своїм здоров'ям. Інтенсивне лікування протягом цього тижня може дати чудові результати і значно зміцнити ваше здоров'я, особливо нервову систему. Ефективним буде домашній режим та різні очисні процедури із вживанням великої кількості рідини.

КОЗЕРОГ. Ваші інтенсивні творчі почини цього тижня можуть отримати підтримку з боку вашого чоловіка або партнера по бізнесу. Постарайтеся відвідувати більше світських заходів, щоб у вас була можливість завести нові і незвичайні знайомства.

ВОДОЛІЙ. На вас чекають цікаві події вдома, через що додасться домашніх турбот і обов'язків. Радійте, оскільки вам це принесе чималу вигоду. Щоправда, зовсім у несподіваний спосіб, не так, як ви очікували. Особливу увагу приділіть внутрішній роботі.

РИБИ. Отримаєте величезну користь, якщо в цей період інтенсивно спілкуватиметеся, навчатиметеся або здійснюватимете короткі поїздки. Ваші друзі або покровителі можуть вам організувати потрібну зустріч чи знайомство. Будете здатні пояснити свою оригінальну ідею іншим людям і знайти в них підтримку.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Хто в квітні не сіє, той у вересні не віє

20 квітня — Вербна, цвітна неділя. Шоста і остання неділя семитижневого Великого посту, після якої вже надходила Пасха. В цей день жінки святять вербові галузки і зберігають їх до вигону в поле корів. Символічно били їх, щоб корови та телиці швидше «побігали». Матері символічно «освячували» вербовими галузками своїх дітей, щоб були слухняні й чемні.

21 квітня — Родіона, Руфи. Період, коли Сонце зустрічається з Місяцем. Якщо цього дня добра погода — буде погоже літо, а негода — холодне і дощове; якщо наступного дня погода не встановиться, то рік буде сухий.

23 квітня — Терешка. До цього часу мають стужавіти дороги, а відтак завершується найбільше бездоріжжя.

25 квітня — Зенонів день. Весна землю парить.

Прикмети квітня

■ Якщо жайворонки багато й довго співають — утримається ясна погода без опадів, якщо їх не чути від самого ранку — чекай негоди.

■ Барвінок щойно з-під снігу і одразу рясно зацвів — трави влітку буде багато.

■ Верба рясно зацвіла, коли стояла ясна й тепла погода — літо буде тепле й щедре на мед.

■ Якщо весна маловітряна, то літо буде сухе.

■ Сині хмари — на тепло й опади.

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311073. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»